

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే అరణ్యకాండే

॥ చతుఃపంచాశః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ చతుఃపంచాశః సర్గః ॥

సీతయా పంచవానరాణాం మధ్యే స్వాభూషణవస్త్రాణాం పాతనం లంకాం
గత్వా రావణేన సీతాయాః స్వాంతఃపురే రక్షణం జనస్థానే గుప్తచరతయా
నివాసం కర్తుమష్టానాం రాక్షసానాం ప్రేషణం చ

హ్రీయమాణా తు వైదేహీ కంచినాథమపశ్యతీ |
దదర్శ గిరిశృంగస్థాన్ పంచ వానరపుంగవాన్ || 3.54.1 ||

తేషాం మధ్యే విశాలాక్షీ కౌశేయం కనకప్రభం |
ఉత్తరీయం వరారోహా శుభాన్యాభరణాని చ || 3.54.2 ||

ముమోచ యది రామాయ శంసేయురితి భామినీ |
వస్త్రముత్సృజ్య తన్మధ్యే నిక్షిప్తం సహభూషణం || 3.54.3 ||

సంభ్రమాత్ తు దశగ్రీవస్తత్కర్మ చ న బుద్ధవాన్ |
పింగాక్షాస్తాం విశాలాక్షీం నేత్రైరనిమిషైరివ || 3.54.4 ||

విక్రోశంతీం తదా సీతాం దదృశుర్వానరోత్తమాః |
స చ పంపామతిక్రమ్య లంకామభిముఖః పురీం || 3.54.5 ||

జగామ మైథిలీం గృహ్య రుదతీం రాక్షసేశ్వరః |
తాం జహార సుసంహృష్టో రావణో మృత్యుమాత్మనః || 3.54.6 ||

ఉత్సంగేనైవ భుజగీం తీక్ష్ణదంష్ట్రాం మహావిషాం |
వనాని సరితః శైలాన్ సరాంసి చ విహాయసా || 3.54.7 ||

స క్షిప్తం సమతీయాయ శరశ్చాపాదివ చ్యుతః |
తిమినక్తనికేతం తు వరుణాలయమక్షయం || 3.54.8 ||

సరితాం శరణం గత్వా సమతీయాయ సాగరం |
సంభ్రమాత్ పరివృత్తోర్మీ రుద్ధమీనమహోరగః || 3.54.9 ||

వైదేహ్యం హ్రీయమాణాయాం బభూవ వరుణాలయః |
అంతరిక్షగతా వాచః సస్పృజశ్చారణాస్తదా || 3.54.10 ||

ఏతదంతో దశగ్రీవ ఇతి సిద్ధాస్తథాబ్రువన్ |
స తు సీతాం విచేష్టంతీమంకేనాదాయ రావణః || 3.54.11 ||

ప్రవివేశ పురీం లంకాం రూపిణీం మృత్యుమాత్మనః |
సోఽభిగమ్య పురీం లంకాం సువిభక్తమహాపథాం || 3.54.12 ||

సంరూఢకక్ష్యాం బహులాం స్వమంతఃపురమావిశత్ |
తత్ర తామసితాపాంగీం శోకమోహసమన్వితాం || 3.54.13 ||

నిదధే రావణః సీతాం మయో మాయామివాసురీం |
అబ్రవీచ్ఛ దశగ్రీవః పిశాచీర్ఘోరదర్శనాః || 3.54.14 ||

యథా నైనాం పుమాన్ స్త్రీ వా సీతాం పశ్యత్యసమ్మతః |
ముక్తామణిసువర్ణాని వస్త్రాణ్యాభరణాని చ || 3.54.15 ||

యద్ యదిచ్ఛేత్ తదైవాస్యా దేయం మచ్ఛందతో యథా |
యా చ వక్ష్యతి వైదేహీం వచనం కించిదప్రియం || 3.54.16 ||

అజ్ఞానాద్ యది వా జ్ఞానాన్న తస్యా జీవితం ప్రియం |
తథోక్త్వా రాక్షసీస్తాస్తు రాక్షసేంద్రః ప్రతాపవాన్ || 3.54.17 ||

నిష్కమ్యాంతఃపురాత్ తస్మాత్ కిం కృత్యమితి చింతయన్ |
దదర్శాష్టౌ మహావీర్యాన్ రాక్షసాన్ పిశితాశనాన్ || 3.54.18 ||

స తాన్ దృష్ట్వా మహావీర్యో వరదానేన మోహితః |
ఉవాచ తానిదం వాక్యం ప్రశస్య బలవీర్యతః || 3.54.19 ||

నానాప్రహరణాః క్షిప్రమితో గచ్ఛత సత్వరాః |
జనస్థానం హతస్థానం భూతం పూర్వం ఖరాలయం || 3.54.20 ||

తత్రాస్యతాం జనస్థానే శూన్యే నిహతరాక్షసే |
పౌరుషం బలమాశ్రిత్య త్రాసముత్సృజ్య దూరతః || 3.54.21 ||

బహుసైన్యం మహావీర్యం జనస్థానే నివేశితం |
సదూషణఖరం యుద్ధే నిహతం రామసాయకైః || 3.54.22 ||

తతః క్రోధో మమాపూర్వో ధైర్యస్యోపరి వర్ధతే |
వైరం చ సుమహజ్ఞాతం రామం ప్రతి సుదారుణం || 3.54.23 ||

నిర్యాతయితుమిచ్ఛామి తచ్చ వైరం మహారిపోః |
నహి లప్స్యామ్యహం నిద్రామహత్వా సంయుగే రిపుం || 3.54.24 ||

తం త్విదానీమహం హత్వా ఖరదూషణ ఘాతినం |
రామం శర్మోపలప్స్యామి ధనం లభ్యేవ నిర్ధనః || 3.54.25 ||

జనస్థానే వసద్భిస్తు భవద్భి రామమాశ్రితా |
ప్రవృత్తిరుపనేతవ్యా కిం కరోతీతి తత్త్వతః || 3.54.26 ||

అప్రమాదాచ్చ గంతవ్యం సర్వైరేవ నిశాచరైః |
కర్తవ్యశ్చ సదా యతో రాఘవస్య వధం ప్రతి || 3.54.27 ||

యుష్మాకం తు బలం జ్ఞాతం బహుశో రణమూర్ధని |
అతశ్చాస్మింజనస్థానే మయా యూయం నివేశితాః || 3.54.28 ||

తతః ప్రియం వాక్యముపేత్య రాక్షసా
మహార్థమష్టావభివాద్య రావణం |
విహాయ లంకాం సహితాః ప్రతస్థిరే
యతో జనస్థానమలక్ష్మదర్శనాః || 3.54.29 ||

తతస్తు సీతాముపలభ్య రావణః
సుసంప్రహృష్టః పరిగృహ్య మైథిలీం |
ప్రసజ్య రామేణ చ వైరముత్తమం
బభూవ మోహాన్ముదితః స రావణః || 3.54.30 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే అరణ్యకాండే చతుఃపంచాశః సర్గః ||